

РЕШЕНИЕ

№ 2924

гр. София, 02.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Татяна Д.

Членове: Ваня Н. И.
Калина В. Станчева

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Калина В. Станчева Въззивно гражданско дело № 20221100503275 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С Решение № 4612 от 10.12.2021 г., постановено по гр. д. № 27736/2021 г., Софийски районен съд, I ГО, 150 състав е уважил предявления по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от И. С. Г. срещу П. Д. И. иск по чл. 535 ТЗ като е признал за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 3600 лева, представляваща незаплатено парично задължение по запис на заповед, издаден на 25.07.2019 г. за обезпечаване на задължение по договор за заем от 25.07.2019 г., сключен между П. Д. И. в качеството на заемател и И. С. Г. в качеството на заемодател, за което вземане е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 12052/2021 г. по описа на СРС, 150-ти състав.

Със същото решение, първоинстанционният съд е разпределил и отговорността за сторените от страните разноски в процеса, като ответникът, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, е осъден да заплати на ищеца сумата от 72 лева – разноски за исковото производство и още 72 лева за разноските, реализирани в хода на заповедното производство.

В законоустановения срок срещу решението е постъпила въззивна жалба от ответника П. Д. И., чрез упълномощения адвокат З. С., в която е направено оплакване, че обжалваното решение е незаконосъобразно, недопустимо и неправилно, поради погрешно приложен материален закон и постановено в нарушение на съдопроизводствените правила. Сочи, че районният съд погрешно е възприел възражения, наведени с отговора на исковата молба и не е обсъдил съществени за делото обстоятелства. Обяснява, че от наведените от ищеца твърдения не става ясно какво точно претендира същия. Излага оплаквания досежно неяснота в използвания в исковата молба израз „за периода на срока на договора“. Пояснява, че поради липса на

конкретна уговорка за периода на срока на договора за заем, неопределена се явява и самата претенция на ищеца. Изказва съмнения относно адекватното тълкуване на процесния договор за заем. Прави искане решението на първоинстанционния съд да бъде отменено с оглед неговата незаконосъобразност и неправилност. Претендира разноски, в това число и за адвокатски хонорар.

В срока за отговор на въззивната жалба по чл. 263, ал. 1 ГПК, такъв не е подаден от въззиваемия – ищец И. С. Г., като страната не е представлявана и в единственото проведено пред въззивния съд открито съдебно заседание.

Софийският градски съд, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 от ГПК във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на въззиваемата страна, намира за установено следното:

Между страните не е спорно и се установява от материалите съществуването на валидно сключен договор за заем от 25.07.2019 г., като по повод на същия и за неговото обезпечаване е подписан от длъжника И. запис на заповед от посочената дата /25.07.2019 г./. Така направеното заключение се подкрепя и от приетия по делото като писмено доказателство договор за заем от 25.07.2019 г., за установяване на чиято автентичност подписи са положили всеки един от съконтрагентите.

От коментираното вече заемно съглашение се установява, че въззиваемият – ищец И. Г. в качеството си на заемодател дава в заем на въззивника – ответник П. И. като заемател сума в размер на 3600 лева, като последната поема задължение „да погаси заема в срок до 12 месеца“. Договорът сам по себе си служи за разписка за получаване на сумата като заем в по-горе отбелязания размер – арг. от чл. 6 от договора. В така сключения възмезден контракт не е предвидена клауза за начисляване на възнаградителна лихва, понеже в чл. 3 от договора от 25.07.2019 г. е посочено, че „заемателят дължи възнаграждение на заемодателя под формата на лихва в размер на 0% върху непогасения остатък от заемната сума“. Страните са се съгласили погасяването на дълга да се реализира чрез изплащане на месечни вноски, в брой и на адреса за кореспонденция на заемодателя, посочен в замя договор. Наред с това е установено, че при констатиран отказ за плащане от страна на заемателя, предоставената в заем сума става предсрочно изискуема.

Не се спори и относно издаването на запис на заповед от 25.07.2019 г., , без протест, по силата на който ответникът И. се е задължила безусловно да заплати при представяне на записа на заповед на ищеца И. Г. сумата от 3600 лева. Върху документа изрично е отбелязано, че същият е предявен за плащане на заемополучателя И. на 25.07.2019 г., като още с доклада по чл. 140, ал. 3 вр. чл. 146 от ГПК в първоинстанционния съд е отделено за безспорно и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че подписът върху записа на заповед, е положен от ответника И..

Други релевантни за спора доказателства не са представени.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните - т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

В случая, обжалваното решение е издадено от надлежен съдебен състав на Софийски районен съд, в рамките на предоставената му от закона правораздавателна власт и компетентност, поради което същото е валидно. Предвид изискванията на

процесуалния закон за служебната проверка на постановеното решение, съдът счита, че не се установяват нарушения на съдопроизводствените правила във връзка със съществуване и упражняване правото на иск, поради което първоинстанционното съдебно решение е допустимо. Същото е и правилно, като въззивният състав споделя изцяло мотивите на обжалваното решение, поради което на основание чл. 272 ГПК препраща към мотивите, изложени от първоинстанционния съд, доколкото разпоредбата на чл. 272 ГПК предвижда, че когато въззивният съд потвърди първоинстанционното решение, мотивира своето решение, като може да препрати и към мотивите на първоинстанционния съд. В случая, при обсъждане само на оплакванията по въззивната жалба предвид нормата на чл. 269, изр. 2 ГПК, настоящият съдебен състав намира, че изводите на двете инстанции съвпадат. Настоящият състав възприема фактическите и правни констатации в обжалваното решение. В настоящото производство не са представени нови доказателства. Решението следва да се потвърди и по съображения, основани на препращане към мотивите на първоинстанционния съд, доводи, срещу които се съдържат в инициращата настоящото въззивно производство жалба.

По наведените във въззивната жалба възражения и във връзка с правилността на първоинстанционното съдебно решение, въззивният съд намира да добави следното:

Предмет на процесния положителен установителен иск с правно основание чл. 535 от ТЗ и предявен по реда на чл. 422, ал. 1 от ГПК е установяване съществуването на вземането по издадената заповед за незабавно изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417, т. 10 от ГПК – запис на заповед.

При преките менителнични искове основание е самият менителничен ефект, който, в случай, че е действителен, съставлява годно доказателство за основателността на исковата претенция, като в тази част настоящият състав на въззивния съд споделя мотивите на първата съдебна инстанция, като счита, че въззивникът И. е издала в полза на ищеца Г. валиден от външна страна менителничен ефект, по който в тежест на издателя е възникнало валидно задължения за плащане.

Същевременно, при въведено твърдение на ищеца с исковата молба по чл. 422 ГПК, че вземането му по издадената заповед за изпълнение произтича от конкретно каузално правоотношение, изпълнението по което е било обезпечено с издадения запис на заповед, не се променя предметът на делото. Ищецът – кредитор сочи обезпечителната функция на записа на заповед спрямо каузалното правоотношение, като доказва вземането си, основано на менителничния ефект. При заявени релативни възражения от ответника се прилагат посочените правила за разпределение на доказателствената тежест /така и ТР № 4 от 18.06.2014 г. по т.д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС/. Ето защо и доколкото конкретиката по настоящото дело разкрива именно хипотеза на каузално правоотношение, а именно заемно такова, което е обезпечено с издадена от заемателя запис на заповед, законосъобразно и в унисон с константната практика на ВКС първоинстанционният съд е разгледал всички твърдения и възражения на страните, обуславящи претендираното, респективно отричано право, и по-специално за съществуването и несъществуването на вземането по записа на заповед, като доколкото въззивният съд напълно се солидаризира с изведените в оспореното решение аргументи, препраща към тях по реда на чл. 272 от ГПК.

Записът на заповед е формална, абстрактна, едностранна сделка, която, за да е действителна, следва да е в писмена форма и да съдържа определените реквизити съгласно императивната разпоредба на чл. 535 от ТЗ. Императивната уредба на задължителните реквизити на записа на заповед не е пречка при съмнение, породено от начина, по който е формулирана волята на издателя, да бъде извършено граматическо тълкуване на израза, по отношение на който е налице спор, за да се

установи действителната воля на издателя. В този смисъл е и практиката на ВКС, обективирана в Решение № 155 от 07.11.2013г. по т.д. № 664/2012г. на ВКС, ТК, I т.о. Не е налице основание такава възможност да се изключи по отношение на датата на издаване на запис на заповед, когато начинът на изписването ѝ с цифри поражда съмнение коя е действително посочената дата. В този случай е допустимо действителната дата на документа да бъде установена, като бъдат съобразени възприетите обичайни начини на изписване на дата, както и останалата част от съдържанието на документа, в това число начинът на изписване с цифри на другите дати в документа /така прието и в Решение № 53 от 31.07.2019 г. по т.д. № 850/2018 г. на ВКС, ТК, II т.о./.

В светлината на настоящата конкретика с оглед ангажираните пред първостепенния съд доказателства, и предвид посочената трайна практика на ВКС, следва да се изведе, че срокът на действие на договора, който е с установена продължителност от 12 месеца, е започнал да тече от момента на неговото подписване – 25.07.2019 г., когато е и изготвен запис на заповед от заемополучателя – длъжник. Ето защо е правдив изводът на районната инстанция, че вземането по процесното заемно съглашение, обезпечено и със заповед на запис от същата дата, е станало изискуемо с изтичане на една година от подписването му или на 25.07.2020 г. Ето защо и неоснователно се явява възражението на въззивника – ответник, поддържано и във въззивната жалба, че естеството на договора за заем го прави такъв с неопределени съществени елементи, какъвто се явява периодът на неговото действие.

С оглед пълнота на изложението, следва да се посочи, че съвсем резонно в атакуваното съдебно решение е коментирано, че дори да се възприеме идеята на ответника, че в контракта липсва установен екзактно момент, от който започва да тече 12-месечният срок на договора, то приложим се явява стандартът на правилото на чл. 240, ал. 4 от ЗЗД. Последното повелява, че при липса на противна уговорка, заемателят трябва да върне заетите пари/вещи в 1-месечен срок от поканата. Своего рода покана по смисъла на цитираната норма съставлява на първо място самото предявяване за плащане по процесната запис на заповед, понеже представянето на запис на заповед за плащане е относим към предявяване за плащане по смисъла на т.3 на ТР № 1 от 28.12.2005 год. по т.д. № 1 от 2004 год. на ОСТК на ВКС. На второ място, такава покана представлява и изпратената в препис до въззивника - ответник искова молба, като последното обстоятелство, пунктуално е отчетено от СРС по реда на чл. 235, ал. 3 от ГПК. Следователно, единствено възможен е изводът, че вземането, обезпечено с издадена от длъжника запис на заповед, е станало несъмнено изискуемо, а последното детерминира основателността на претенцията с правно основание по чл. 535 от ТЗ.

С оглед изложеното и предвид предмета на проверка, въззивната жалба е неоснователна, а при съвпадение на крайните изводи на въззивния съд с тези на първоинстанционния съд решението част е правилно и като такова следва да бъде потвърдено, включително в частта на разноските.

По разноските:

С оглед изхода на спора на въззивника не се дължат разноски. Въззиваемата страна не е представила доказателства за направени в производството разноски, поради което такива не следва да се присъждат.

Съгласно правилото, закрепено в разпоредбата на чл. 77 от ГПК, ако страната остане задължена за разноски, съдът постановява определение за принудителното им събиране. При служебна проверка въззивният съд констатира, че по делото са представени доказателства за заплатена държавна такса за въззивното производство

само за сумата от 36 лв., а оставащият дължим остатък от 72 лв. и понастоящем не е събран. Ето защо и като взе предвид чл. 18, ал. 1 от Тарифа ГПК, въззивният съд намира, че следва да осъди въззивника П. Д. И. на основание чл. 77 ГПК да заплати по сметка на Софийски градски съд сумата в размер на 72 лв, представляваща дължима държавна такса за настоящото производство.

Така мотивиран, Софийският градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 4612 от 10.12.2021 г., постановено по гр. д. № 27736/2021 г., Софийски районен съд, I ГО, 150 състав.

ОСЪЖДА П. Д. И., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ул. „****“ да заплати на основание чл. 77 от ГПК по сметка на Софийски градски съд сумата в размер на 72 лева, представляваща дължима държавна такса за настоящото производство.

РЕШЕНИЕТО е окончателно съгласно чл.280, ал.3, т.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____